

A Botond Bajtársi Egyesület Évkönyve 1. 1921/22—1936/37. Összeállították és megírták: *Babiczy Ede és Tóth Gyula*. Szeged, 1938. 104 l. 8°.

A Polgári Iskolai Tanárképző Főiskola Botond Bajtársi Egyesületének Évkönyvében színesen pereg le, az olvasó előtt, másfélévtizednek fordulatokban bővelkedő eseményrendje.

„Beszámoló és emlékezés ez évkönyv a Botond 16 éves életéről. Sok terv és akarás, küzdelem és munka, öröm és csüggedés, siker és csalódás sorozata; a magyar tanárság és a polgári iskola életének egy mozzanata is.“ Dr. Eperjessy Kálmán primus magister történelmileg tanulságos előszavának e mondatai után, a társszerzők tollából kibontakozik előttünk a tanárjelölt-ifjúság sokrétű egyesületi élete: a csendben lezajló belső munkától egészen a nyilvános szereplésekig. A fiatalabb évjáratokra nézve főként azok a fejezetek jelentenek érdekességet és hatnak az élményszerűség erejével, melyek a hajdani Paedagogiumnak szegedi továbbéléséről, azaz új megjelenési formájáról értesítik.

A szegedi évek krónikása ugyancsak kimagasló teljesítményekről számolhat be. Ez az ifjúság már feltűnő gyorsasággal szólaltatja meg önmagában a korszücségletekből fakadó hangokat s iyként belekerül az országos jellegű események sodrába (1932. évi II. Orsz. Bölcsész-kongresszus szereplői...), részt kér a falukutatós munkájából, *Rákóczi*-s más emlékünnepeket rendez s tizenötödik életévét a *rádióban* ünnepelte meg. Az évkönyv tanulmányozásakor az az érzésünk, hogy a Főiskola ifjúságának teljesítőképesége éppen az utóbbi évek folyamán vett erősebb lendületet s bizvást remélhető, hogy az a nemzeti szellemű kultúrmunka, amely az összeomlás utáni évek fiatalágát ejtette hatalmába; csak fokozódhatnak s a hallgatóság tisztultabb népi és szccialis érdeklődésével új, gazdagabb színekkel gyarapodik.

Wagner Ferenc.

Csanády Sándor: Apró kalászkok. (Bpest, 1933. 159. o. Az Orsz. Gárdonyi Társ. kiadása.)

Melegsívű pedagógus szórakoztatni és nevelni akar e könyvben összegyűjtött rövid elbeszélésekkel. A szerző maga mondja, hogy meghatódott szívvel tarlózott a mult avarján, hogy az elszórt apró kalászkokból egy kis kévét kössön. A kötet első részében a kis emberkék közé vezeti el az olvasót. Ez a rész a meséskönyvek naiv egyszerűségével szövi a témát. A mesék nem mindenike újszerű, azonban akad közöttük ilyen is. A mese stilizálása a prepubertás korának igényeit elégíti ki, a mese tartalma azonban a 7—8 éves gyermekek lelki tartalmához igazodik inkább. Ebben a részben tehát nem sikerült a szerzőnek a stílust a témával összhangba hozni.

A könyv többi és nagyobb részében a pubertás korában lévő diákok igényeit igyekszik kielégíteni a szerző úgy a téma, mint a feldolgozás tekintetében. Ezek a rövidilegzetű elbeszélések, kedélyes történetek sokkal sikerültebbek az előbbieknél. Az események szövése könnyed, a probléma világos, a megoldás természetes és kielégítő.

Legsikerültebbek és leghatásosabbak a diák-történetek. A diákélet apró mozzanatai, leleményes tréfái, huncutságai olyan eleven festésben jelennek meg, hogy az ember egy pillanatig sem kételkedik abban, hogy azok valóban úgy történtek ahogyan azokat a szerző elmondja. Ezekben nyilatkozik meg a szerző pedagógus lelke. A diákok szeretete nyilatkozik meg bennük, az a szeretet és érdeklődés amellyel egy jó nevelő a diákjai életét kíséri. Különösen a nagykörösi diákemlékek meggyerők.

A szerző kedélye és humora mindvégig mérsékelt, finom. Nevelői tanításait mindenütt kitűnően szövi be az eseményekbe. Z...y

H. Hajtay Etelka—Botond Lajos: Szent István ünneplése. Színdarab elemi isk. gyermekek részére 1 felv., 3 képben. (Magyar Ünnepek kiadása.) A vallásos-irredenta tárgyú színdarab kedvezően kapcsolódik bele a szentév hangulatába. Azonban más alkalomra is használható. A szereplők a népiskola felsőbb osztályainak tanulói közül kerülnek ki és valamennyien oly szerepeket alakítanak, amelyek teljes beleélést kívánnak. Az 1. kép az iskolai élet egy mozzanatát mutatja be, amint a gyermekek egymás között beszélgetnek, vitatkoznak, okoskodnak. Egy lezajlott iskolai ünnepély hangulata él közöttük. Erről beszélgetnek, majd Szent Istvánról folyik az eszmecsere. Később a jó gyermekek között megjelenik egy angyal, aki Göncöl apó szekereként a gyermekeket felviszi a mennyországba Szent István elé. A misztikus fordulat megszokott a gyermek-színdarabokban. Itt is kellemes hatást kelt. A mennyországban Szent István elé terjesztik a gyermekek kéréseit és Szent István, valamint a többi magyar szentek üzenetet küldenek a magyar gyermekeknek és a magyar népnek. Itt van a színdarab csúcspontja. Az ének- és táncbetétekkel elevenített színdarab hitet és reménységet akar kelteni a magyar gyermekek szívében. Z...y

Válasz egy „hozzászólás”-ra.

A Nevelésügyi Szemle 1938. évi február-márciusi számában *Evva Leona* kar-társnőm megjegyzéseket tesz számolási vezérkönyvéről írt bírálatomra. Minthogy ezek a megjegyzések nagyon egyoldalúak, másrészt becsontosodott, rosszindulatú emberként akarnak feltüntetni, engedelmet kérek a T. Szerkesztőségtől, hogy válaszolhassak. A „Hozzászólás” bekezdéseinek sorrendjét kívánom követni.

(2) Ha a vezérkönyv szerzője az Előszó hatodik sorában nem hivatkozik 13 évi tapasztalatára, egészen bizonyos, hogy én sem emlitem a 35 évemet. Megjegyzem, hogy a hosszú idő végén is a legújabb nevelés híve és szerény munkása kívántam lenni. A fiatalabb generáció elnyomásának meg még a gondolatát sem foghatja rám senki. Hiszen három évtizeden át hivatásom volt a legifjabb, a fejlődő tanítógeneráció irányítása, buzdítása és ennek mindenkor legjobb erőmmel, örömmel tettem eleget. Legifjabb növendékeim (legújabb kollégáim) nevével is gyakran találkoztam tanügyi lapjaink hasábjain és mindig örülök eredeti jó gondolataiknak. Nagyon megszoktam azonban, hogy azt is őszintén megmondjam, ha hibát találok.

(3) A tetszetős „eredmény” korántsem azonos a jó alaprakással. A számolás-tanításnál éppen nem. Olyan az, mint a *nevelés*. Az eredmény csak jóval később jelentkezik.

(4) Hogy „a notesz használata sok isk. igazgató kívánsága”, — az lehet. Ez azonban egy cseppet sem változtat az igazságon, hogy *a notesz nem fér össze az új neveléssel*, a „notesz” mint ilyen, mindenképpen idejétmúlt. A modern nevelőnek nem kell notesz, mert az nem az „új nevelés” eszköze. — A „számárpád”-ra vonatkozólag teljesen egynézetben vagyunk. A félreértés onnan ered, hogy én a harmadik-negyedik számolási óra után már magam elé szedtem a gyengécske palántákat, nem pedig a második hónap végén, a noteszre való feleltetés után!

Az 5-dik bekezdés szerint: „... 160 óraterv közül csupán 4-nek az anyaga egyetlen (tétel) tudatossá tétele.” Hát ez — enyhén szólván — tévedés. A könyv Részletes Tananyag Beosztásából veszem a következőket: „3—2 tétel tudatossá tétele. (Okt. III. hét, 1 óra)” — „A 2+2 tétel tudatossá tétele.” (Okt. III. 3.) — „5-1 tétel tudatossá tétele.” (Okt. IV. 2.) — „A tanultak, 7:2=3 tétel tud. t. (Nov. II. 5.) — „4×2=8 tétel tudatossá tétele.” (Jan. I. 4.) — Bennfoglalás 8 körében: 8:2 té-